

Voorstel voor de Architectuurraad: werken in domeinen

Over:	Voorstel werken onder architectuur met domeinen
Voor:	Architectuurraad
Van:	Werkgroep <i>Werken onder architectuur</i> <i>Bart Ratgers (CvTE), Gerald Groot Roesink (DUO), Hans Nouwens (HORA), Jan Willem van Veen (DUO), Marc Fleischeuers (Kennisnet), Remco de Boer (Edustandaard), Walter Grabner (Edustandaard)</i>
Datum	10 juni 2016
Status	concept

[Inleiding](#)

[Problematiek en voorgestelde oplossing](#)

[Beoogde voordelen van domeinen](#)

[Structuur van de domeinen](#)

[Werkwijze](#)

[Gevraagde besluiten](#)

[Vervolgstappen in geval van aanname voorstellen](#)

Inleiding

Naar aanleiding van de Architectuurraad van 14 april heeft zich een werkgroep *Werken onder architectuur* gevormd om een uitwerking van rollen en verantwoordelijkheden rondom het werken onder architectuur te bespreken en verder uit te werken. Deze bespreking verliep mede aan de hand van een tweetal voorgestelde instrumenten - architectuurscan en backlog - om de Architectuurraad te ondersteunen.

De belangrijkste uitkomsten uit de werkgroepbesprekingen waren:

1. Onderschrijving van de waarde van de voorgestelde instrumenten;
2. Het idee om ROSA en het werken onder (keten)architectuur zowel inhoudelijk als organisatorisch te structureren langs de lijn van wat we in de sessie 'domeinen' zijn gaan noemen.

Het voorliggende voorstel betreft punt 2, het idee om werken onder architectuur met domeinen in te richten. Punt 1 wordt in een apart voorstel ingebracht.

Problematiek en voorgestelde oplossing

Eén van de belangrijkste issues waar de Architectuurraad nu mee kampt is de grote diversiteit van onderwerpen die elke vergadering passeert, wat zich vertaalt in grote hoeveelheden (technisch diepgaande) stukken en veel agendapunten die niet voor de hele Architectuurraad van belang zijn. In het bijzonder is de overkoepelende architecturale impact van de ingebrachte onderwerpen niet altijd meteen duidelijk. Om verbetering aan te brengen op deze punten wordt voorgesteld om de Architectuurraad aan te vullen met domein- en themagroepen met een specifieke inhoudelijke focus. In deze groepen worden de relevante projecten en architectuuronderwerpen zoals bouwstenen, standaarden enz. op een bepaald inhoudelijk gebied besproken. Domeinoverstijgende onderwerpen komen aan bod in de Architectuurraad.

Beoogde voordelen van domeinen

De introductie van domeinen levert de volgende voordelen op:

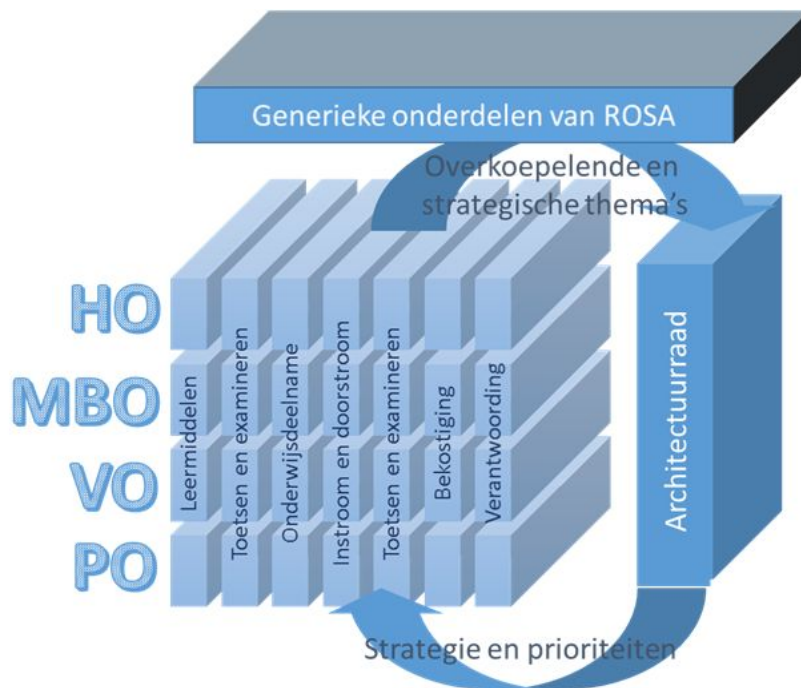
- Meer relevantie en samenhang in besproken onderwerpen voor zowel Architectuurraad als voor de betrokkenen in domeinen. Zo kunnen discussies op het juiste niveau en binnen de juiste context worden gevoerd;
- Duidelijke rol voor de Architectuurraad: plan- en besluitvorming over domeinoverstijgende en strategische architecturale onderwerpen;
- Het managen van architectuuronderdelen in het architectuurlandschap wordt vereenvoudigd; domeinspecifieke inhoud van ROSA wordt besproken binnen domeingroepen, domeinoverstijgende aspecten van ROSA worden op strategisch niveau binnen de Architectuurraad besproken. De verwachting is dat hierdoor de stabiliteit van ROSA op strategisch niveau wordt verhoogd, terwijl binnen domeinen de benodigde ruimte bestaat om met voldoende snelheid en flexibiliteit op vragen uit het onderwijs in te kunnen spelen.

Structuur van de domeinen

In de voorgestelde aanpak wordt de ROSA organisatorisch en inhoudelijk ingedeeld in domeinen. Dit zijn organisatieoverstijgende, op ketenfuncties gerichte clusters¹.

---

¹ Het ketenfunctiemodel beschrijft wat het onderwijs als geheel doet, los van wie dat doet of hoe dat gebeurt. In de domeinen worden belanghebbenden die zich met het 'hoe' bezighouden rondom de inhoud van een of meerdere ketenfuncties samengebracht.

Afbeelding 1: ROSA organisatie in domeinen

De huidige in ROSA opgenomen ketenprocessen zijn indicatief in deze domeinen in te delen:

- Domein *Instroom en doorstroom*
  - Ketenproces Aanmelden en inschrijven
  - Ketenproces Doorstroom
- Domein *Leermiddelen*
  - Ketenproces *Educatieve Contentketen*
- Domein *Toetsen en examineren*
  - Ketenproces *Toetsen en examineren*
- Domein *Verantwoorden*
  - Ketenproces *Horizontale verantwoording*

Afbeelding 2: Domeinen en thema's

Ook de huidige thema's *Bovensectorale samenwerking*, *IAA*, *IBP* en *Gegevensuitwisseling in de keten* uit ROSA blijven in deze opzet gehandhaafd. De Architectuurraad houdt zich op strategisch niveau met deze thema's bezig en geeft advies richting de domeinen. Op inhoudelijk niveau vindt uitwerking en ontwikkeling plaats in domeingroepen. Sommige thema's zouden separaat op domeinniveau kunnen bestaan, terwijl de inhoudelijke uitwerking van andere thema's wellicht uit alle domeingroepen gevoed wordt². Generieke onderdelen van ROSA, die bijvoorbeeld vanuit de domeinen kunnen ontstaan, kunnen worden opgenomen in een domeinoverstijgende strategische paragraaf. Aan de hand van dit strategische deel kan vervolgens snel de impact van een (domein)project worden bepaald.

Domeingroepen worden bemenst door inhoudelijke experts met betrekking tot het domein en vertegenwoordigers van verschillende, relevante, belanghebbenden, publiek en privaat³. Domeingroepen zijn verantwoordelijk voor hun eigen deel van de ROSA, hun 'domeinarchitectuur'. De domeingroepen worden zoveel mogelijk samengesteld aan de hand van bestaande overlegstructuren, bijvoorbeeld (een clustering van) Edustandaard werkgroepen, bestaande projecten en/of programma's. Op deze manier komt er geen extra laag aan gremia bij, en kunnen de bestaande samenwerkingsverbanden meer in lijn worden gebracht.

² De genoemde domeinen in Afbeeldingen 1 en 2 zijn in concept; een definitieve indeling dient nader te worden bepaald.

³ Hoe themagerichte domeingroepen worden samengesteld is iets dat in onderling overleg verder bepaald moet worden (maar er is al een aantal voorbeelden: Werkgroep Certificeringsschema, Werkgroep IAA).

Werkwijze

Domeingroepen vervullen de volgende taken⁴:

- Het onderhouden en beschikbaar maken van de domeinarchitectuur
- Bewaken van de samenhang tussen afspraken/standaarden binnen het domein
- Diversiteit van afspraken en standaarden binnen het domein, waar nodig/wenselijk, terugbrengen
- Signaleren en melden van witte vlekken, knelpunten en kansen
- Leveren van een bijdrage aan het draagvlak voor de domeinarchitectuur door in eigen kring het belang te verkondigen en relevante kennis te verspreiden
- Het in lijn brengen en houden van domeingerichte ontwikkelingen met domeinoverstijgende ontwikkelingen.

Domeingroepen ontwikkelen en bewaken hiermee de visie op hun domein. De Architectuurraad bewaakt de samenhang tussen domeinen⁵ en signaleert onder meer generieke onderdelen uit de domeinen die als generiek ontwerp kader, bouwsteen of brede ketenvoorziening zouden kunnen worden gepositioneerd. Daarnaast geeft de Architectuurraad richting domeinen vanuit strategische overwegingen de prioriteit van bepaalde onderwerpen aan. Dit alles betekent dat er steeds een linking pin bestaat tussen domeinen en de Architectuurraad. De juiste werkwijze hierin is nader te bepalen. Een mogelijkheid kan zijn in elk van de groepen minimaal één lid van de Architectuurraad deel te laten nemen.

Gevraagde besluiten

1. De ROSA wordt georganiseerd in domeinen.
  - a. De voorgestelde invulling wordt als concept beschouwd; een voorstel voor definitieve invulling wordt op de volgende Architectuurraad geagendeerd.
  - b. De voorgestelde positie van domein- en themagroepen ten opzichte van de Architectuurraad wordt als uitgangspunt genomen bij een verdere uitwerking van rollen en verantwoordelijkheden.

Vervolgstappen in geval van aanneming voorstellen

1. De domeinen zoals weergegeven in afbeeldingen 1 en 2 zijn een eerste inventarisatie. Wij raden aan een bredere scan te doen van mogelijke domeinen en bijbehorende (bestaande) overlegstructuren, om op de volgende vergadering van de Architectuurraad te komen tot een vastgestelde indeling van de te hanteren domeinen. Hierbij kunnen de bestaande thema's, ketenfuncties en ketenprocessen uit ROSA als leidraad worden gehanteerd. Het voorbereiden van dit voorstel kan worden uitgevoerd door de leden van de Werkgroep *Werken onder architectuur*.

---

⁴ Analoog aan de taken van de Architectuurraad, cf. *Startdocument Architectuurraad*, v1.1, dec. 2013 (<http://bit.ly/arstart>)

⁵ Dit is een verdere invulling van de taak "[De Architectuurraad] bewaakt de samenhang tussen ketens", *Startdocument Architectuurraad*

2. Verduidelijken **wie** (Architectuurraad, domeingroep, project/werkgroep) **waarvoor** (voor welk type architectuuronderdelen) verantwoordelijk is, en hoe de coördinatie tussen deze en andere gremia wordt ingevuld⁶. Deze verduidelijking kan in de vorm van een herijking van het *Startdocument Architectuurraad* d.d. december 2013.
3. Opstellen van een handreiking gericht op domeingroepen waarin het proces wordt beschreven 1) om relevante informatie in ROSA te vinden en toe te passen, en 2) om vanuit hun eigen domein bij te dragen aan de inhoud van ROSA
4. Harmonisatie met voorstel 'Instrumenten' (indien aangenomen).

---

⁶ Binnen de werkgroep is erover gesproken hoe dit voorstel voor domeinen ook van belang is voor betere bestuurbaarheid van en met ROSA. Hiervoor is een goede bestuurlijke inbedding van belang. In dit licht zijn de Informatiekamer, de Standaardisatieraad en de raden ter sprake gekomen. In de werkgroep is de gedachte geopperd dat de Architectuurraad ook een adviserende rol aan de Informatiekamer zou kunnen hebben, waarbij de laatste een positie heeft gelijk aan een portfolioboard, die ook over geldstromen gaat. Dit kan helpen bij de realisatie van gezamenlijke voorzieningen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de GDI onderwijs.